

Türkiye Antropolojisinin Tarihçesi ve Gelişimi Üzerine On the History and Development of Anthropology in Turkey

Fatma Arzu DEMİREL¹

Özet

“İnsanbilimi” anlamına gelen antropolojinin tarihi ülkemizde 20. yüzyılın başlarına kadar gitmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk’ün de desteğiyle antropolojik çalışmalar başlar. Bu yıllarda biyolojik/fiziksel antropoloji çalışmaları çoğunluktadır. Ancak 1930’lu yılların ortalarından itibaren özellikle “Köy Enstitüleri”nin kurulması ile artan kırsal araştırmalara paralel olarak sosyal antropoloji çalışmalarının arttığı görülür. Günümüzde, Anadolu’nun coğrafi konumu gereği insanın doğal ve kültürel geçmişi ve bugünkü önemine paralel olarak hem sosyal, hem de biyolojik/fiziksel antropoloji çalışmaları birbirine paralel ilerlemektedir. Bu makalede, öncelikle ülkemizde böylesine uzun bir geçmişi olmasına rağmen az tanınan bu alan, ana hatları ile tanıtılmakta ve Türkiye’deki tarihçesi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Anadolu, Antropoloji; Miyosen, Türk Antropoloji Enstitüsü

Abstract

History of anthropology goes back to the beginning of the 20th century in Turkey. After the proclamation of the Republic, anthropological studies increases rapidly with the auspices of Atatürk. In the early years, most of the anthropological studies were devoted to biological/physical anthropological issues. After the mid-1930’s with the establishment of “Community Houses” and “Village Institutes” (specially designed educational institutions for the rural population and the peasants), anthropological studies are mostly directed social anthropology in paralel with the increase in the rural studies. As Anatolia’s vast cultural and historical richness offers wide range of oppurtunities for anthropologist, modern anthropology in Turkey, adopts a holistic view in the universities. This article aims to present a general framework on the history of anthropology in Turkey.

Key Words: Anatolia, Anthropology, Miocene, Turkish Institute of Anthropology

Giriş

Antropoloji, etimolojik olarak Latince “insan” anlamına gelen “anthropos” ile “bilim” anlamına gelen “logos/logia” kavramlarından türetilmiştir ve “insanbilimi” anlamına gelmektedir. Dünyadaki yaklaşık on milyon canlı arasında, yarattığı kültürü ile çevreye uyum sağlayarak varlığını sürdürebilen tek canlı türü olan insanı konu alan antropoloji, gerek günümüz toplumlarını, gerekse geçmiş toplumları biyolojik ve kültürel açıdan karşılaştırmalı olarak inceleyerek farklılık ve benzerliklerini ortaya koymaya çalışmaktadır. Antropoloji bir yandan, insanın zaman ve mekan içerisindeki çeşitliliğini incelerken,

¹ Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, arzudemirel@mehmetakif.edu.tr

diğer yandan da toplumsal ve kültürel benzerlik ve farklılıkları betimlemeye çalışır. Antropolojinin en önemli niteliği bütüncül ve evrensel bakış açısıdır, bu temelde antropoloji, insanların biyolojik ve kültürel tüm yönlerini kavramaya çalışırken, diğer yandan da tüm farklılık ve benzerliklere eşit mesafede durmaktadır. Hangi dalda olursa olsun, antropoloji eğitimi, kişilere nesnel bir bakış açısı sağlayarak, onları kendi kültürlerine bağımlı (etnikmerkezci) düşünme tarzından uzaklaştırmayı, toplumlar ve insanlar arasındaki farklılıkların her birinin özgün yaşam koşullarının sonucunda ortaya çıktığını kavratmayı ilke edinmektedir.

Anadolu'nun coğrafi konumu nedeniyle tarihsel ve kültürel olarak önemi büyüktür. Bu nedenle, Anadolu gerek barındırdığı kültürel çeşitlilik, gerekse tarih boyunca sürekli olarak yerleşim görmüş olması sebebiyle antropolojik açıdan da son derece büyük bir potansiyele sahiptir. Antropolojinin bütüncü ve karşılaştırmalı bakış açısı gereğince, insan toplumlarının kültürel ve biyolojik çeşitliliğinin tarihsel ve mekansal bütünlük içerisinde ele alınması, diğer yandan da bu çalışmaların gerek ülkesel, gerekse küresel anlamda değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu makalede, antropolojinin Türkiye'deki gelişimi üzerine bilgiler verilmektedir.

Türkiye Antropolojisinin Tarihçesi

Türkiye'de Antropoloji biliminin resmi tarihi 1925 yılında, Türk Antropoloji Enstitüsü'nün kurulması ile başlar². O zamanki adıyla Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi, İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi'nde Atatürk'ün emriyle kurulmuştur. Bu enstitünün kurucu üyeleri Prof. Dr. Nurettin Ali Berkol, Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp, Prof. Dr. Süreyya Ali, Prof. Dr. Mouchet ve Prof. Dr. İsmail Hakkı'dır. Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi'nin kuruluş amacı, "İnsanlar arasında Türk ırkının layık olduğu yerin belirlenmesi" olarak açıklanmaktaydı. Biyolojik/fiziksel antropoloji çalışmaları yapmak üzere kurulan bu Enstitü bunun için öncelikle, şimdiye kadar Türkiye'de yapılmış olan antropoloji çalışmalarını bir araya getirmeyi ve gençlere antropoloji eğitimi vermeyi öncelikli görevleri arasında kabul etmekteydi.

Bu öncü antropoloji çalışmalarının iki aşamada toplandığı görülür. Sadece araştırma ve yayın aşaması olarak kabul edilebilecek olan birinci aşama 1925-1929 yılları arasındadır. Bu dört yıl süresince Haydarpaşa'daki İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi binasında bulunan merkezde, İstanbul'daki Türk-İslam mezarlıklarından (Karacaahmet) toplanan kafatasları ölçülerek, Türkiye'de yaşayan insanlara ait ilk genel antropolojik sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu süreçte ayrıca, İstanbul'daki Türk, Rum, Ermeni, Musevi okullarındaki ilköğretim çağındaki çocuklardan da çeşitli antropometrik ölçüler alınarak karşılaştırmalı çalışmalar yapılmıştır. Daha sonra, Türkiye'de antropoloji araştırmalarının bu alanda eğitim görmüş araştırmacılara devri ile akademik çalışmaların ağırlık kazandığı bir süreç başlar. Aynı yıllarda, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye Asistanı olan Dr. Şevket Aziz Kansu, 1927'de Antropoloji eğitimi almak üzere Paris Antropoloji Okulu'na gönderilir. Burada Broca Antropoloji

² Türkiye'de biyolojik /fiziksel antropolojinin gelişimi ile ilgili bilgiler, Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu'nun, 1940 yılında yayınlamış olduğu Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi'nden özetlenerek derlenmiştir.

Laboratuvarı'nda Prof. Dr. George Papillault ile çalışan Kansu, 1929 yılında Türkiye'ye dönerek aynı yıl İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde ilk Antropoloji dersini verir.

Antropoloji Enstitüsü 1933 yılında, Tıp Fakültesi'nden, Fen Fakültesi'ne nakledilmiştir. Bu süreçte, Şevket Aziz Kansu, Türkiye'nin ilk antropoloji profesörü olarak atanmış, böylelikle İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi bünyesinde Antropoloji kürsüsü kurulmuştur. Kansu, 1933-1935 yılları arasında, bu üniversitede antropoloji ve etnoloji dersleri vermeye devam etmiştir. 1935 yılı sonbaharında Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin kurulması ile tüm kadrosu ve malzemesi ile Ankara'ya nakledilen Antropoloji Kürsüsü, o tarihten bu yana Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde kesintisiz olarak eğitim vermeye devam etmektedir.

Bu tarihlerde, Türk Antropoloji Enstitüsü'nün araştırma ve yayın faaliyetleri de sürmektedir. Bu dönemde, İstanbul Türk-İslam mezarlıklarından elde edilen kafataslarının yanı sıra, Anadolu'nun eski devirlerine ait iskelet serileri ile ilgili çalışmalar artar. Bu çalışmalar arasında Neolitik ve Bakır Çağlarından başlayarak, Selçuklu ve Osmanlıya kadar olan zaman aralığındaki döneme ait iskeletler ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Bu süreçte yapılan çalışmalara, Kansu, 1937a; Kansu, 1937b; Kansu, 1939b; Kansu ve Atasayan, 1939a; Kansu ve Atasayan, 1939b; Kansu ve Tunakan, 1945; Kansu ve Tunakan, 1946; Kansu ve Tunakan, 1947; Kansu ve Tunakan, 1948; Şenyürek, 1941 ve Şenyürek, 1951 tarihli incelemeler örnek olarak gösterilebilir.

1934 yılından itibaren antropoloji alanında uzmanlık eğitimi görmek üzere Avrupa ve Amerika'ya gönderilen öğrenci sayısı artar. Aynı yıl, Muzaffer Süleyman Şenyürek, Harvard Üniversitesi'ne Prof. Hutton'un, Seniha Tunakan, Berlin Üniversitesi ve Kaiser Wilhelm Instituts für Anthropologie'ye Prof. Dr. Eugène Fischer'in, Türk Tarih Kurumu Başkanı olan Afet İnan ise Genève Üniversitesi'nde Antropoloji Profesörü E. Pittard'ın derslerine devam etmek üzere İsviçre'ye gönderilir. Burada İnan, 1937 yılında Atatürk'ün emri ve Türk Sağlık, Milli Savunma ve Kültür Bakanlıkları'nın desteğiyle 64.000 kadın ve erkek üzerinde yapılmış olan "Türk Antropometri Anketi" sonucunda ürettiği ve "Türkiye Halkının Antropolojik Karakteri" başlıklı Anadolu Türklerinin antropolojisine ait doktora tezini de 1939 yılında savunmuştur. 1930'lu yılların başlarından itibaren de, antropoloji alanında eğitim görmüş olan uzmanlar kazılara katılmaya başlar. İlk olarak 1930 yılında Şevket Aziz Kansu, Chicago Üniversitesi tarafından Alişar'da sürdürülmekte olan kazıya "antropolog" ünvanı ile katılır.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde bu tarihlerdeki antropoloji eğitim programına bakıldığında, büyük oranda bütüncül bir yaklaşım olduğu görülür. Eğitim programında belirtildiğine göre, Antropoloji ve Etnoloji bilimleri ile ilgili eğitim verilmesinin amacı, öğrencilerin insan ve kültürleri hakkında bilgiye sahip olmasını sağlamaktır. Antropoloji eğitimi, anatomik (Fizik Antropoloji) ve psikolojik ve sosyolojik (Kültürel Antropoloji) olmak üzere 3 ana dal olarak yürütülmektedir. 1930-1937 yılları arasında, Türk Antropoloji Enstitüsü kanalıyla çok sayıda uluslararası toplantıya da katılım sağlanarak, gerek Anadolu'nun eski halkları, gerekse yaşayan toplumlar üzerinde yapılan antropolojik incelemelere ait sunumlar yapılır. Bunlara örnek olarak, Şevket Aziz Kansu'nun Portekiz'de 1930 yılında düzenlenen

15. Uluslararası Antropoloji ve Prehistorik Arkeoloji Kongresi'nde sunduğu "Hititlerin Kranioyolojik Tetkikatına Giriş", Şevket Aziz Kansu'nun 1934 yılında Londra'da toplanan Antropoloji ve Etnoloji Bilimleri I. Uluslararası Kongresi'nde sunduğu "Anadolu Kranioyolojisi" verilebilir.

Türk Antropoloji Enstitüsü, 1930'lu yılların ikinci yarısında paleontoloji ve prehistorya alanında da çok önemli çalışmalara katılır. Bu dönemlerde, paleontoloji çalışmalarının Ankara çevresinde yoğunlaştığı görülür. Bunun nedeni, daha çok Ankara il merkezi ve çevresindeki şehirleşme çalışmaları esnasında yapılan kazılarda bulunan fosillerdir. Bu dönemde keşfedilen fosil yatakları arasında, Ayaş ilçesi, İlhan çayı vadisi Ağlıkaya mevki, Bala ilçesi, Karakeçili kasabası ve Elmadağ sayılabilir. Türk Antropoloji Enstitüsü'nün katılım sağladığı araştırmalar esnasında keşfedilen prehistorik merkezler arasında ise, Ankara, Etiyokuşu, Polatlı Hamidiye köyü ve Seydi suyu civarı, İnönü mağaraları ve Gündül'deki merkezler bulunmaktadır.

Bu yıllarda sürdürülmekte olan antropoloji çalışmalarının Türklerin batı ülkeleri arasındaki yerini belirlemek üzere daha çok Türk halkının morfolojik özellikleri üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Diğer yandan, bu durum, o yıllarda desteklenmekte olan ve Türklerin dünya uygarlıklarının gelişimindeki yerini belirleme çabasında olan Türk Tarih Tezi ile yakından ilgilidir. Türk Tarih Tezi'nin kimi zaman "ırkçı" bir yaklaşım olarak kabul edilmektedir. Ancak, Türk Tarih Tezi ve Türk halkının morfolojik yapısının belirlenmeye çalışılmasındaki temel amaç, Anadolu topraklarında yaşayan eski toplumların Avrupa toplumları ile olan benzerliklerini belirleyerek, Anadolu uygarlıklarının Avrupa medeniyetine de temel oluşturduğunu kanıtlama çabasıdır ki, bu durum II. Dünya Savaşı'na kadar sürer. Ancak, II. Dünya Savaşı'ndan sonra, bu tür çalışmaların önemini yavaş yavaş yitirdiğine tanık olunur. Bu yaklaşımın önemini yitirmesine gösterilebilecek en önemli kanıt, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Tarihi kürsüsünden Doç. Dr. Halil Demircioğlu'nun Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi'nde 1948 yılında yayınladığı, Afet İnan'ın çalışmasını ağır bir dille eleştirdiği makalesidir.

Cumhuriyet öncesinde başlayan sosyal/kültürel antropoloji ile ilgili çalışmalar, daha çok sosyoloji ağırlıklıdır³. Bu dönemde Ziya Gökalp'in çalışmaları özellikle önem arz etmektedir. Gökalp, "Türk Uygarlık Tarihi" isimli kitabında E. Durkheim'dan esinlenerek eski Türklerdeki kültürel konuları incelemiş ve Türklerde göçebelik ve töreler, dinin rolü, mana, totemizm, toplumsal tabakalaşma, Şamanizm, büyü, efsane, toy ve yağma, potlaç gelenekleri, aile yapısı ve çeşitleri gibi konuları hem sosyolojik, hem de antropolojik açılarından ele almaktadır. Gökalp, kültürel antropoloji alanına, Kavramlar (kültür, göçebelik, aşiret v.b.), Metot (alan araştırması, kuramsal açıklamalar, tarihsel ve etnolojik yöntemler), Araştırma Teknikleri (katılarak gözlem, literatür incelemesi) ve Folklor (özellikle halk edebiyatı), çeşitli toplumsal kurumlar, davranışlar, gelenekler gibi konularla özellikle Türk kültürü

³ Türkiye'de sosyal/kültürel antropolojinin tarihçesi ile ilgili bilgiler, Prof. Dr. Mahmut Tezcan'ın "Kültürel Antropoloji" isimli kitabından özetlenerek derlenmiştir.

bakımından büyük katkılarda bulunmuştur. Bu nedenle Ziya Gökalp'i "*ilk Türk kültürel antropoloğu*" olarak nitelemek doğru olacaktır.

Cumhuriyet'e kadar sosyal/kültürel antropolojinin sosyoloji ve birlikte geliştiği, ancak Cumhuriyet'ten sonra ise sosyal/kültürel antropolojinin, sosyolojiden bağımsız gelişmeye başladığı görülür. Özellikle 1932 yılında Halkevleri'nin açılması ile sosyal/kültürel antropolojiye yönelik çalışmalar artmıştır. Halkevlerinin yayınladığı dergilerde, folklor çalışmaları, masallar, halk inanç ve öyküleri, etnografik incelemeler yer almaktadır. Özellikle 1940 ve 1960 tarihleri arasında köye yönelik çalışmalar ile sosyal/kültürel antropoloji çalışmaları hız kazanmıştır. Bu değişimde Köy Enstitüleri'nin kurulmasının büyük etkisi olduğu bilinmektedir. Çoğunlukla alan araştırması şeklinde gerçekleştirilen bu araştırmaları Niyazi Berkes, Behice Boran, İbrahim Yasa, Mümtaz Turhan ve Mübeccel Kiray gibi araştırmacılar gerçekleştirmiştir.

Bu süreç içinde, 1959 yılında Mümtaz Turhan'ın çabalarıyla İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Bölümü kurulmuş ve bölüm başkanlığına C.W.H. Hart isimli Amerikalı bir antropolog getirilmiştir. Özellikle, alan araştırmalarına önem veren Hart, öğrencileri uygulamalı antropoloji çalışmalarına yöneltmiş ve bu yaklaşımla daha çok gecekondular, göç ve işçi sorunları incelenmiştir. İstanbul Üniversitesi'nde bu gelenek günümüzde de sürdürülmektedir. Türkiye'de sosyal/kültürel antropoloji, 1980 sonrasında çoğunlukla gecekondulaşma, kentleşme, nüfus planlaması, iç ve dış göçler, çevre ve kadın sorunlarına yoğunlaşmıştır.

Daha sonraki yıllarda Türkiye'de, üniversitelerde Antropoloji bölümleri artmaya başlar. Ankara Üniversitesi'nin ardından Hacettepe ve Fırat Üniversitelerinin Edebiyat Fakültesi bünyesinde Antropoloji bölümleri arka arkaya kurulmuş, ancak, Fırat Üniversitesi Antropoloji Bölümü, 1980'li yılların başında eğitimine son vermiştir.

Antropoloji eğitiminde 1970'li yılların sonlarından sonra Ankara, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri öne çıkmaktadır. Bu tarihlerde, sosyal antropoloji çalışmalarının yanı sıra, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni dahilinde başlatılan kazı çalışmaları ile paleoantropoloji çalışmaları da ivme kazanmıştır. Anadolu, Asya-Avrupa-Afrika arasındaki göç yolları üzerinde bulunan bir kara köprüsü olarak tarih boyunca canlıların biyolojik geçmişinde önemli bir yere sahiptir. 1965-1970 yılları arasında Türk ve Alman jeologların birlikte gerçekleştirdiği linyit araştırmaları sırasında, çok zengin omurgalı hayvanların yanı sıra primat fosilleri de içeren alanlar ardı ardına tespit edilmiştir. Bu araştırmalar sırasında ortaya çıkan alanlardan Bursa İli, Mustafakemalpaşa İlçesi, Paşalar Köyü orta Miyosen yaşlı fosil yatağı, 1984 yılından bu yana Prof. Dr. Berna ALPAGUT tarafından (Alpagut, 1986); Kalecik İlçesi, Çandır yöresi orta Miyosen fosil yatağı aralıklı olarak Prof. Dr. Erksin GÜLEÇ tarafından ve Çankırı İli, Çorakyerler üst Miyosen fosil yatakları ise 2001 yılından bu yana Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL (Sevim, 2003) tarafından Bakanlar Kurulu kararlı kazılar olarak sürdürülmektedir. Muğla ili sınırları içerisinde yer alan Özlüce fosil yatakları da yine linyit araştırmaları sırasında ortaya çıkarılan zengin bir omurgalı fosil yatağıdır. Primat fosili içeren diğer bir fosil yatağı ise yine 1957 yılında Fikret

Ozansoy tarafından keşfedilen Ankara İli, Kazan İlçesi sınırları içerisinde yer alan Sinap Formasyonudur. Kazı çalışmaları devam etmekte olan bu fosil lokalitesi, dünya literatürüne *Ankarapithecus* isimli yeni bir cinsi kazandırması bakımından önemlidir. Bu kazı çalışmaları ile ortaya çıkarılan fosil örnekler, Anadolu Yarımadası'nın bugün olduğu gibi, geçmişte de çok çeşitli canlı türlerine ev sahipliği yaptığını göstermesi ve canlılığın çeşitlenmesi sürecinde oynadığı rolü ortaya koyması açısından oldukça önemlidir (Alpagut, 2011).

Günümüzde Türkiye'de Antropoloji Eğitimi Veren Üniversiteler

Türkiye'de özellikle 2000'li yılların başlarında çok sayıda üniversitede antropoloji bölümü açılmıştır. Bu durum, insanın dünü ve bugününe ışık tutma çabasında olan antropolojik çalışmaların öneminin anlaşılmasına başladığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Antropoloji bölümü mezunları, başta Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde olmak üzere pek çok kamu kuruluşunda kendilerine yer bulabilmekte, giderek artan bir şekilde üniversitelerde akademisyen olarak istihdam edilmektedirler. Ayrıca, Anadolu'da yaşamış eski insan toplumlarının yaşam biçimleri, demografik yapısı ve sağlık durumlarının belirlenmesini sağlayan iskelet kalıntıları üzerindeki çalışmalar ve bu kalıntıların çıkarılması esnasında kazılarda görev alan antropologların sayısı da azımsanmayacak derecede artmıştır. Bugün Türkiye'de antropoloji eğitimi veren üniversiteler ve verilen eğitim düzeyleri ise Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Günümüzde Türkiye'de Antropoloji Eğitimi Veren Üniversiteler

ÜNİVERSİTE	FAKÜLTE	DÜZEYİ
Ankara Üniversitesi	Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi	Lisans, Yüksek Lisans, Doktora
Hacettepe Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Yüksek Lisans, Doktora
İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Lisans, Yüksek Lisans
Cumhuriyet Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Lisans, Yüksek Lisans
Yeditepe Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Lisans, Yüksek Lisans, Doktora
Mustafa Kemal Üniversitesi	Fen- Edebiyat Fakültesi	Yüksek Lisans
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Lisans
Ahi Evran Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Lisans, Yüksek Lisans
Ortadoğu Teknik Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Yüksek Lisans
Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Lisans
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Lisans

Sonuç

Başta tarih, biyoloji ve sosyoloji olmak üzere çok sayıda bilim dalı ile benzer yönleri bulunmasına, ayrıca çok sayıda sosyal ve beşeri bilimle ortaklaşa çalışmalar gerçekleştirmesine ve bilgi alışverişi içinde bulunmasına rağmen, antropoloji insanı merkeze olarak, onu zaman ve mekan içinde değişen bir varlık olarak değerlendirmesi açısından diğer bilimlerden farklılaşmaktadır. Anadolu, coğrafi olarak göç yolları üzerinde bulunması nedeniyle çok sayıda canlı topluluğuna ve çok çeşitli kültürlerle ev sahipliği yapmıştır ve halen de bu zenginliğini korumaktadır. Bu konumu, Anadolu'yu insanın biyolojik,

hem de kültürel geçmişinde önemli bir kavşak noktası olmasını sağlamaktadır. Bu bakımdan Türkiye'deki antropoloji çalışmaları büyük önem arz etmektedir. Türkiye'de antropolojinin giderek yaygın bir biçimde üniversitelerde yer almaya başlaması ve artan bir şekilde tercih edilen bir bölüm haline gelmesi, Türkiye'de antropoloji gibi insanı her yönüyle ele alan bir bilim dalının öneminin kavranması açısından önemlidir. Bu alanda eğitim veren akademisyenlerimizin en büyük hedefi, Antropoloji Bölümü'nden mezun olan öğrencilerin, üniversite eğitimi sonrasında kendilerine ihtiyaç duyulan alanlarda görevlerini eksiksiz yerine getirebilecek donanımlı birer antropolog olarak hayatlarına başlamalarıdır.

Kaynaklar

- Alpagut, B. (1985). Paşalar Köyü Kazısı, 1984. *VII. Kazı Sonuçları Toplantısı*, 1-16. T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Alpagut, B. (2011). 15 Milyon-5 Milyon Arasındaki Göçlere Bir Yolculuk. *Aktüel Arkeoloji Dergisi*, 19, 104-109.
- Demircioğlu, A. (1948). Antropoloji ve Tarih. *A.Ü.D.T.C.F. Dergisi*, 6(1-2), 49-67.
- Kansu, Ş.A. (1940). *Türk Antropoloji Enstitüsü Tarihçesi*. İstanbul: Maarif Matbaası.
- Kansu, Ş.A. (1937a). Alacahöyük'te Bulunan İskeletlerin Antropolojik Tetkiki. *Bellekten*, I(1), 180-191.
- Kansu, Ş.A. (1937b). Kumtepe Neolitik Kemikleri Üzerinde Antropolojik Tetkik. *Bellekten*, I(2), 557-569.
- Kansu, Ş.A.; Atasayan, M. (1939a). Afyonkarahisar Civarında Kusura Hafriyatında Meydana Çıkarılan Bakırçağı Ve Eti Devrine Ait İskeletler Üzerinde Tetkikler. *Türk Antropoloji Mecmuası*, 19-22, 272-313.
- Kansu, Ş.A.; Atasayan, M. (1939b). Anadolu'nun Irk Tarihi Üzerine Antropolojik Bir Tetkik. *Bellekten III(9)*, 127-131.
- Kansu, Ş.A., Tunakan, S. (1945). Türk Tarih Kurumu Alacahöyük Kazılarında (1936-1944) Bakırçağı Yerleşme Katlarından Çıkarılan İskeletlerin Antropolojik İncelenmesi. *Bellekten*, IX (36), 411-422.
- Kansu, Ş. A. ; Tunakan, S. (1946). Alacahöyük (1943-1945) Kazılarında Çıkarılan Kalkolitik, Bakır Ve Tunç Çağlarına Ait Halkın Antropolojisi. *Bellekten*, X(40), 539-555.
- Kansu, Ş.A.; Tunakan, S. (1947). 1937-39 Yıllarında Eskişehir'de Yazılıkaya'da Çıkarılmış Olan Frik Çağına Ait Kafanın Antropolojik İncelenmesi. *Bellekten*, XI(42), 181-187.
- Kansu, Ş.A.; Tunakan, S. (1948). Karaoğlan Höyüğünden Çıkan Eti, Frik Ve Klasik Devir İskeletlerinin Antropolojik İncelenmesi. *Bellekten XII(48)*, 759-774.
- Sevim, A., (2003). 2001 Yılı Çorakyerler Kazısı Sonuçları. *24. Kazı Sonuçları Toplantısı 2*, 295-302. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Şenyürek, M. S. (1941). Anadolu Bakır Çağı Ve Eti Sekenesinin Kraniyolojik Tetkiki. *Bellekten*, V(19), 219-253.
- Şenyürek, M. S. (1951). Fluctuation of the cranial index in Anatolia, from the fourth Millenium B.C. to 1200 B.C. *Bellekten*, XV(38), 593-617.
- Tezcan, M. (2008). *Kültürel Antropoloji*. Ankara: Maya Akademi.